

Înaltpreasfințitul Părinte Calinic
Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

CUVÂNT PASTORAL LA PRAZNICUL ÎNVIERII DOMNULUI

Preacuviosului cin monahal, preacucernicului cler
și dreptmăritorilor creștini din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților

Har, pace și ajutor de la preamilostivul Dumnezeu,
iar de la noi arhierescă binecuvântare!

*Preacuvioși și preacucernici părinți, preacuvioase maici,
iubiți credincioși și credincioase,*

Hristos a înviat!

1. Învierea lui Hristos a marcat pentru veșnicie istoria lumii, căreia i s-a oferit perspectiva eshatologică a Împărăției lui Dumnezeu.
2. Neînțelegând pe cale rațională cea mai mare minune săvârșită de Domnul, mulți dintre contemporanii acestei minuni au pus la îndoială realitatea ei, stârnind controverse și contestări.

3. Atitudinea de refuz sau de tăgăduire a adevărului Învierii lui Hristos a făcut să apară, încă de timpuriu, ereziile iudeo-gnostice, urmate de cele gnostico-maniheice, sub multiplele lor forme de manifestare peste veacuri (cabaliști, catari, albigenzi etc.), preluate și continuate apoi de sectele moderne.

4. Sincretismul gnostic stă la baza grupărilor spiritiste, teozofico-antropozofice și new age-iste de astăzi, care au lansat mai multe ipoteze, printre care:

5. *Ipoteza înșelăciunii sau a furtului*, potrivit căreia apostolii au furat trupul Domnului și L-au ascuns.

6. Cum să-L fi furat apostolii, când mormântul era sigilat și pus sub pază romană? Oare ar fi îndrăznit ei, care s-au dovedit a fi niște fricoși, să-și încerce puterile cu soldații romani sau să-și închipuie că toți aceștia puteau să adoarmă într-un somn atât de greu, încât să nu audă zgomotul rostogolirii pietrei care pecetluia mormântul? Nicidecum!

7. Și să presupunem că au făcut acest lucru, atunci de ce nu au fost urmăriți pentru a fi prinși și pedepsiți pentru fapta lor? Sau de ce n-au fost pedepsiți ostașii romani, care asigurau paza mormântului, pentru că nu și-au făcut datoria? Sau de ce nu au luat trupul cu tot cu învelișurile de pânză care – în mod sigur – necesitau răbdare și timp pentru a fi dezvelite, mai ales că mirodeniile cu care erau îmbibate ar fi făcut imposibilă desfacerea lor într-o formă intactă și fără a răni și mai mult trupul plin de lovituri (*cf. Ioan 20, 5-7*)?

8. Așa că această ipoteză este extrem de greu de susținut, mai ales că avem argumente logice și teologice de nezdruncinat, care atestă faptul că niciunul dintre ei n-ar fi putut înfăptui așa ceva.

9. O variantă a acestei ipoteze este cea potrivit căreia adversarii lui Iisus, sinedriștii, au luat trupul lui Iisus Hristos din mormânt și l-au ascuns.

10. Această idee, la care au aderat – în decursul anilor – și unii filosofi păgâni, precum Celsus, Porfiriu și Iulian Apostatul, iar mai târziu chiar și unii dintre criticii raționaliști, a fost lansată de iudei chiar în dimineața Învierii, aceștia susținând că arhieriei și fariseii au ascuns trupul lui Iisus pentru a se evita convulsiile sociale.

11. Însă versiunea că L-ar fi luat adversarii Săi a fost contrazisă de teama acestora, mărturisită lui Pilat: „Doamne, ne-am adus aminte că amăgitorul Acela a spus, fiind încă în viață: După trei zile Mă voi scula. Deci, poruncește ca mormântul să fie păzit până a treia zi, ca nu cumva ucenicii Lui să vină și să-L fure și să spună poporului: S-a sculat din morți” (*Matei* 27, 63-64). Logic, dacă L-ar fi furat, nu ar fi afirmat ceea ce nu voiau să se întâmple, și anume că Hristos a înviat din morți? Cine ar fi știut dacă ei sau ucenicii L-au furat, atât timp cât Iisus nu Se afla în mormânt? Astfel, negreșit, și această presupunere este falsă.

12. Întrucât varianta aceasta s-a dovedit neplauzibilă, fiind combătută, de altfel, de Tertulian în tratatul *De spectaculis*, contestatarii Învierii au încercat să urzească alta, susținând că autorul furtului ar fi fost grădinarul aceluia loc, care, dându-și seama că trupul lui Iisus va deveni obiect de venerare, l-ar fi ascuns de teamă ca nu cumva pelerinii să-i calce grădina (*cf. Ioan* 20, 15).

13. Alții au sugerat că ucenicii ar fi greșit mormântul: „Nu este aici”, le-a spus tânărul îmbrăcat în veșminte albe (*cf. Matei* 28, 6). Dar acestea nu pot fi decât pure speculații.

Iubiți credincioși și credincioase,

14. Văzând că niciuna dintre aceste variante ale *ipotezei furtului* nu a rezistat analizelor, s-a încercat explicarea Învierii lui Hristos plecând de la o altă supoziție, și anume: Iisus ar fi fost în *moarte aparentă sau clinică*, revenindu-și după trei zile datorită mediului oferit de răcoarea mormântului și de mirosul aromamelor. Și pe când Iisus și-a revenit, spun criticii raționaliști (Hase, Schleirmacher etc.), abia atunci Nicodim, nu îngerul, a dat la o parte piatra de la ușa mormântului.

15. Această ipoteză a fost însușită și susținută atât de reprezentanții școlii critice din Tübingen, la începutul secolului al XIX-lea (Ferdinand Christian Bauer, Bruno Baur și, mai ales, David Friedrich Strauss), cât și de cei din secolul al XX-lea (Arthur Drews, în lucrarea *Christusmythe*, Jean Réville, Ernest Renan, Eisler etc.).

16. Din păcate, susținătorii *teoriei morții aparente* nu țin cont de suferințele și de torturile la care a fost supus Mântuitorul, de străpungerea cu sulița a coastei Sale, din care a curs „sânge și apă” (cf. *Ioan* 19, 34), și nici de faptul că, dacă Iisus ar fi supraviețuit răstignirii, El ar fi murit cu siguranță prin asfixiere, întrucât după ungera trupului cu miresme și învelirea în giulgiu nu ar mai fi putut respira. Ca să nu mai vorbim de faptul că orice condamnat, înainte de a fi coborât de pe cruce, era verificat dacă a murit în mod real; în caz contrar, i se zdrobeau fluierile picioarelor pentru a-i grăbi sfârșitul. Or, în cazul Mântuitorului, acest obicei nu a fost aplicat, întrucât ostașii au constatat că El murise (cf. *Ioan* 19, 30-33), anunțându-l oficial pe Pilat de moartea lui Iisus (cf. *Marcu* 15, 44-45).

17. Și pentru că *ipoteza morții aparente* nu a rezistat criticii, adversarii Învierii au recurs la *ipoteza halucinației colective sau a vizionarismului*, susținută de E. Renan, D.F. Strauss, P. Sabatier și alții, care au încercat să explice Învieria Domnului prin fenomene de psihologie, precum halucinația, sugestia, extazul.

18. Cât privește *ipoteza halucinației colective*, aceasta nu are niciun temei. Dicționarele de psihologie sau de psihiatrie definesc halucinația drept un fenomen psihopatologic, având un pronunțat caracter individual, nu colectiv.

19. Dacă întâlnirea Mariei din Magdala cu Iisus ar fi fost o halucinație, nu L-ar fi socotit drept paznicul sau grădinarul mormintelor, ci ar fi crezut încă de la început că este Iisus; confuzia nu are nimic în comun cu halucinația.

20. Și chiar dacă ar fi fost grădinarul, din cauza halucinației ar fi trebuit să-L vadă pe Iisus. Lucrurile însă s-au petrecut tocmai invers: Cel pe Care L-a confundat cu grădinarul era Iisus. Ea L-a recunoscut abia după ce Iisus i-a vorbit (cf. *Ioan* 20, 13-16).

21. Cât despre apostoli, ei nu erau niște creduli, ci erau spirite critice, care la auzul că Iisus a înviat au fost suspect de neîncredători. Toma a cerut să Îi pipăie rănila (cf. *Ioan* 20, 24-25), iar ceilalți apostoli nu i-au crezut pe Luca și pe Cleopa (cf. *Luca* 24, 33-41) – cum,

de altfel, nici pe femeile mironosițe – până nu L-au văzut în mijlocul lor, chiar până nu a mâncat împreună cu ei (cf. *Luca* 24, 41-43).

22. Iar după ce sunt încredințați că, într-adevăr, este El, n-au mai putut fi opriți de nimeni și de nimic pentru a-L vesti lumii, dându-și viața pentru El și pentru adevărul Învierii Sale.

23. În ceea ce privește vestirea Învierii lui Hristos, aceasta nu a fost inițiată nici de femeile mironosițe, nici de apostoli, nici de prietenii Lui dintre iudei (Iosif și Nicodim), ci de soldații romani, oameni de neam străin și de religie străină, oameni potrivnici lui Iisus și învățăturii Sale: „Iată unii din strajă, venind în cetate, au vestit arhierilor toate cele întâmplate” (cf. *Matei* 28, 11). Aceștia, când s-au deșteptat și au văzut mormântul gol, nu s-au putut gândi la Învierea lui Hristos, ci au alergat la mai-marii iudeilor, mărturisindu-și uimirea. Numai că, din păcate, s-au lăsat ușor momiți de oferta în bani a mai-marilor poporului (cf. *Matei* 28, 11-15), mințind că trupul lui Hristos a fost furat în timp ce ei dormeau.

Iubiți credincioși și credincioase,

24. Dincolo de părerile contestatarilor Învierii lui Hristos, care nu țin cont de faptul că toate aceste teorii ignoră mormântul gol de la Ierusalim, giulgiurile și arătările Lui de după Învierea Sa din morți, relatate de Sfinții Evangheliști, care sunt mărturiile peste care nu se poate trece, toate izvoarele scrise afirmă că Iisus a murit, a fost îngropat și apoi a înviat, arătându-Se multora, în repetate rânduri, până la Înălțarea Sa la cer.

25. Cu ani în urmă, mai precis în 2007, au apărut și alte ipoteze gnostice, care doreau cu tot dinadinsul să nege dumnezeirea lui Iisus Hristos: *Codul lui Da Vinci*, *Evanghelia lui Iuda* și documentarul *The Lost Tomb of Jesus [Mormântul pierdut al lui Iisus]*, realizat de evreul Simcha Jacobovici și de James Cameron.

26. Atunci, mitropolitul Bartolomeu Anania, în *Pastorala pascală* din acel an, se întreba: „De ce să îl credem mai mult pe Cameron și

pe toți de factura lui și n-am da crezare Sf. Evanghelist Luca, istoric de rigoare științifică, a cărui operă, *Faptele Sfinților Apostoli*, a înfruntat, timp de două milenii, toate analizele critice posibile; sau pe Sfântul Pavel și scrierile lui?”. Sau: „De ce să îl credem mai mult pe Iuda, care s-a spânzurat înainte de a fi răstignit Hristos și n-a putut fi martor al morții și învierii Sale, decât pe Sf. Evanghelist Ioan, care mărturisește că – împreună cu Sf. Apostol Petru – a văzut giulgiurile goale și a crezut în Învierea lui Iisus?”. Întrebări de bun simț, venite din partea unui teolog de marcă al Bisericii.

27. Faptul istoric al Învierii Domnului are o importanță unică în mântuirea neamului omenesc și aceasta pentru că Hristos, prin Învierea Sa, anticipează învierea noastră: „Hristos a înviat din morți, fiind începătură (a învierii) celor adormiți”, spune Sf. Apostol Pavel (*cf. 1 Corinteni 15, 20*).

28. Dar Învierea Lui nu este numai anticipare, ci și garanția învierii noastre, precum și piatra de temelie a credinței noastre, căci spune Sf. Apostol Pavel: „Dacă Hristos nu a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică și credința voastră” (*1 Corinteni 15, 14*).

29. Din fericire, nici propovăduirea apostolilor și nici credința noastră nu au fost zadarnice și aceasta pentru că, prin Învierea Sa, Hristos a realizat restaurarea omului în demnitatea în care L-a așezat Dumnezeu încă de la creație și în care trebuia să se desăvârșească prin ascultare atât el, cât și natura întreagă care „împreună suspină”, așteptând ziua izbăvirii ei din robia stricăciunii (*Romani 8, 21-22*), când, la Parusie, adică la a doua venire a Mântuitorului Iisus Hristos, cosmosul se va transfigura, datorită Învierii lui Hristos, într-un „cer nou și pământ nou” (*Apocalipsa 21, 1*).

Iubiți credincioși și credincioase,

30. Desigur, cei plătiți să păzească mormântul nu L-au văzut pe Hristos înviind. Nici nu ar fi putut, întrucât venirea unui înger care a răsturnat piatra de la ușa mormântului și cutremurul care s-a

produs i-au înfricoșat pe soldații romani atât de mult, încât ei „s-au făcut ca morți” (*Matei* 28, 2-4).

31. Însă acceptarea sau neacceptarea adevărului Învierii lui Hristos reprezintă un act personal liber consimțit, pe care Dumnezeu îl respectă. Credința nu se întemeiază pe argumente raționale și nici pe analize de laborator. Ea există sau nu există. Credința nu este teorie, ci trăire. Dacă o ai și nu o trăiești, constăți că ai trăit degeaba. Să nu fie!

32. În aceste momente de bucurie pascală, dar și de sporită îngrijorare cauzată de epidemia care, de peste doi ani, bântuie asupra întregii lumi, secundată de nenumăratele convulsii politice, sociale și militare, petrecute la granițele țării noastre, și care împreună au curmat zeci de mii de vieți, vă îndemn să vă arătați credința în Înviere prin apărarea Ortodoxiei și a valorilor ei, care sunt unice în lume, prin statornicia în această credință, precum și prin slujirea semenilor.

33. Închei cuvântul meu pastoral prin a adresa mulțumiri mai mult decât cuvenite clerului și credincioșilor, monahilor și monahiilor din parohiile și din mănăstirile de pe cuprinsul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, precum și celor din parohiile și mănăstirile eparhiilor din țară și din străinătate pentru modul ireproșabil în care s-au pus în slujba fraților mult încercați din Ucraina și, nu în ultimul rând, autorităților, care ne sprijină în toate proiectele Bisericii.

Hristos a înviat!

Al vostru pentru tot binele rugător,

† **Calinic,**
Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

Data în Reședința noastră arhiepiscopală din Suceava la sărbătoarea Învierii
Domnului, anul mântuirii 2022, luna aprilie, ziua 24.